

Publika se oglašča

V 4. zvezku »Razprav«, ki jih je pravkar poslalo v svet Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani (brez označenega odgovornega uredništva), je priobčil dr. Fran Bradač, izredni profesor za stolico klasične filologije na ljubljanski univerzi, na pobudo vseuč. prof. Kidriča razpravo z naslovom »Arhitektonika in simetrija v stari klasični poeziji«. Razprava je dostojno dopolnilo onega članka, ki ga je objavil v prvi številki Lj. Zv. l. 1925. prof. Kidrič. Prof. Bradač je s hvalevredno vnemo opravil in odlično dovršil dano nalogo. Strokovnjaki v estetiki, literarni vedi in poeziji so dobili strikten dokaz, kako se mora na znanstven način z občudovanja vredno lahkoto, z eno samo razpravo (!) dokazati, da ima prav edinole prof. Kidrič in da je sedmorična kompozicija v antiki, zlasti tako zvano nomično vprašanje pravcata bajka. Quod erat demonstrandum — omne tulit punctum... Vse, kar sem v »Zl. črkah« l. 1911. poslal v svet, naj bi bila — ničeva stvar in s tem ubita tudi — Žigonova teorija o Prešernovi arhitektoniki ter seveda s tem tudi vsi, ki so verjeli v znanstveno vrednost mojega in Žigonovega dolgoletnega specialnega dela — osmešeni, kakor je želel že kritik Žigonovih del, prof. dr. Tomišek v Lj. Zv. 1908.

Spregovoril je torej poklicni mož, avtoriteta naše univerze prvokrat z »razpravo« in takoj z enim mahom podrl vse arhitektonikarje, ki po mnenju (!) te avtoritete padajo »v staro napako simetrijskih hipotetikov, ki zunanjemu shematizmu na ljubo izpahujejo (verrenken) miselni spored« (str. 259).

Točno! Tako kot v principielnem oziru naglašeni prvi moment.

»Da zakoni, ki veljajo za likovno umetnost, torej umetniško kompozicijo v prostorninskih mejah, ne morejo veljati za umetniško kompozicijo v časovnih, t. j. za muziko in poezijo, se mi zdi jasno.«

»Se zdi jasno! V znanosti in vedi nam mora biti prvi smoter resnica, trdno dognano dejstvo. Dokler se le zdi — je vse hipoteza, subjektivna zadeva. Tako kot je n. pr. na str. 304 izraženo Bradačevo »mnenje« o razdelitvi Tibulove elegije II/5. in njegov obrazec. More to »mnenje« prepričati? Primerjaj, kdor moreš in hočeš, moje argumente v razlagi in Bradačevo temeljitost v negaciji!

Z avtoritetami, ki operirajo s svojimi mnenji, se ne izplača znanstveno utemeljeno razglabljanje o vprašanjih, ki so jih pričeli študirati na mig od zgoraj po letu — 1925., to tem manj, ker stoji takoj uvodoma zapisana trditev, da so dali za razpravo povod spisi o tako zvani sedmorični arhitektoniki Prešernovih pesmi in da je prof. Bradač »imel že

5

davno svoje nazore o tem vprašanju v splošnem utrjene«. Ta utrjenost nikakor ne sega v dobo od 1911—1924/25, če me je prav informiral sam prof. Bradač tedaj, ko je pričel s pripravami za obglavitev slovenskih arhitektonikarjev na poziv kolege prof. Kidriča — po letu 1925... Zakaj je prof. Bradač molčal, ko so drugi govorili in pisali o arhitektoniki, vse do te prve naročene tostvarne razprave, to bi utegnile zanimati zlasti one, ki jih je po vrsti s precejšnjo lahkoto kar tako mimogrede zdrobil.

Za platnice dovolj.

Za učence seminarja za staroklasično in slavistično filologijo (in poezijo seveda tudi!) pa v svrhu izpopolnitve v študiju primerjalne literarne vede ta-le prezanimiva Platenova prva gazelica iz prve zbirke »Gaselen« leta 1821., torej iz tretjega desetletja 19. veka (prim. Lj. Zvon, 1925).

Der sich schaffend hat erwiesen — siebenmal,
Wohnt in sieben Paradiesen — siebenmal;
Adler, siebenmal umkreise du den Fels,
Krümme, Bach, dich durch die Wiesen — siebenmal;
Feuer schürt am Stamme der Zeder, und sein Duft
Wind' als Rauch sich um den Riesen — siebenmal;
Schenke, nimm die beiden Becher, beide nimm,
Fülle jenen mir und diesen — siebenmal;
Siebenfach ist deine Locke schön geteilt,
Deine Locke sei gepriesen — siebenmal!

Ta naloga spada prav za prav v seminar za germanistiko, a tam je prof. Kelemina, ki ima svoje nazore o »naivnih entuzijastih«. Naj torej odloči primerjalna veda v seminarjih prof. Kidriča in Bradača kot je odločila o matematično točni simetriji Lafontainove basni ter veljavnosti načel Lessingovega »Laokoona« v tretjem desetletju 20. veka.

Da bomo slovenski arhitektonikarji po temeljiti interpretaciji vseh estetskih in drugih vrednot v navedeni gazelici tako blamirani kot z razpravo prof. Bradača o nomičnosti grških umetnin, o tem nihče ne more in ne sme dvomiti pod vtisi vede prof. Bradača in prof. Kidriča. To bo umljivo in odpustno. Da pa sta z »razpravo« prof. Bradača kar mimogrede postavljeni v kot dve v svetu znani avtoriteti, vseuč. prof. Walzel in vseuč. prof. Winter (strokovnjak v poznavanju grške umetnosti), z odločilnim »mnenjem« prof. Bradača, tega pa res ni bilo treba — častitljivi slovenski vedi začetkom maja 1928. Zakaj to je — višek... Luč je prižgana, avtoritete skrijte se!

V Ljubljani, 11. maja 1928.

Dr. Jos. Puntar